

Tarih : 30 Kasım 2001

LIBERTY, INTELLIGENCE, OUR NATION'S SAFETY / ÖZGÜRLÜK, ANLAYIŞ, ULUSUMUZUN GÜVENLİĞİDİR.

Kulübümüzün

Aylık Toplantı Tarihleri:

- ▶ **15 Kasım** aylık yasal toplantı **Atatürkçü Düşünceye Hizmet Ödül** töreni
- ▶ **04 Aralık** genişletilmiş yönetim kurulu toplantısı;
- ▶ **11 Aralık** aylık toplantı;
- ▶ **25 Aralık** genişletilmiş Yönetim kurulu toplantısı;

♥ Mutlu Günlerimiz ♥

Kasım Ayı

- ▶ 01 Kasım **M. Kutsal KÖSE**'nin oğlu **Kuzey**'in Doğum Günü
- ▶ 01 Kasım **Güray YURTTUTAN**'in oğlu **M. Emre**'in Doğum Günü
- ▶ 02 Kasım **Ahmet ÖZYILMAZ**'in eşi **Nihal**'in Doğum Günü
- ▶ 15 Kasım **Selim** ve **Mirgün PARS**'in Evlilik Yıldönümü
- ▶ 17 Kasım **İrfan KURTULMUŞ**'un eşi **Çiğdem**'in Doğum Günü
- ▶ 19 Kasım **Güray** ve **Asuman YURTTUTAN**'in Evlilik Yıldönümü
- ▶ 21 Kasım **M. Zeki** ve **Pervin BODUR**'un Evlilik Yıldönümü
- ▶ 22 Kasım **Necati UĞURCAN**'in eşi **Birsel**'in Doğum Günü
- ▶ 24 Kasım **Ş. Burhan ORALP**'in Doğum Günü
- ▶ 25 Kasım **Necati UĞURCAN**'in oğlu **Can**'in Doğum Günü
- ▶ 28 Kasım **Haluk** ve **Mahmure AYVAZOĞLU**'nun Evlilik Yıldönümü

Aralık Ayı

- ▶ 05 Aralık **Fahrettin KAZAK**'ın kızı **Pelin**'in Doğum Günü
- ▶ 15 Aralık **Hüseyin Avni DURMUŞOĞLU**'nun Doğum Günü
- ▶ 20 Aralık **Pervin BODUR**'un Doğum Günü
- ▶ 21 Aralık **Haluk AYVAZOĞLU**'nun eşi **Mahmure**'nin doğum günü
- ▶ 21 Aralık **Bülent CAN**'ın eşi **Gülay**'in Doğum Günü
- ▶ 21 Aralık **M. Kutsal KÖSE**'nin Doğum Günü
- ▶ 21 Aralık **M. Kutsal** ve **Vildan KÖSE**'nin evlilik yıldönümü

Atatürk Köşesi

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE NEDİR:

Atatürk'ü, bir tarih olgusu olarak, bir yaşam öyküsü olarak ya da bir tapınma nesnesi olarak ele almak yetersiz ve haksız bir tutum sergilemektir.

Atatürk'ü bir değerler sistemi olarak görmek, düşüncelerini, sözlerini, hayatını yaptıklarını incelemek Atatürkçü düşüncenin temel taşlarını ortaya çıkarmak gerekir. Özetle, ATATÜRK'çü düşünce nedir, onu sorgulamak gerekir.

1- Yaşamın insan iradesiyle düzenlenmesi:

Özellikle "Yaşamın insan iradesiyle düzenlenmesi" bu değerler sisteminin ilk basamağıdır. Yaşamın düzenlenmesi için hangi iradenin eksen alınacağı bu gün de tartışma konusudur. Yaşamın düzenlenmesi insanın iradesi ve kararıyla mı olmalıdır yoksa "ilahi irade" ya da insanın dışındaki irade merkezlerinin buna karar vereceği mi kabul edilmelidir? İnsanlık tarihinin en eski tartışması olan bu tartışma ancak aydınlanma ve rönesans dönemlerinin sonunda "dünya yaşamının düzenlenmesi gökyüzündeki ilahi iradeden yeryüzündeki insan iradesine geçmiştir.

"Yaşamın insan iradesiyle düzenlenmesi" kader, talih, baht, alın yazısı, şans, uğur gibi yaşamı düzenlediği öne sürülen etkenleri devre dışı bırakmaktadır.

ATATÜRK'çü düşüncenin en önemli ve birinci basamağı Yaşamın insan iradesiyle düzenlenmesi ilkesidir.

2- Akılcılık:

'Değerler sistemi'nin ikinci basamağı 'Akılcılık'tır. Yaşamını düzenlemek zorunda olan insan bunu 'akıl yoluyla' yapmak zorundadır.

3- Bireysel ve Sosyal Sorumluluk:

Yaşamın insan iradesiyle düzenlenmesi ve akılcılık, yüksek düzeyde bireysel ve sosyal sorumluluk değerlerinin kazanılması zorunlu kılar. Çünkü yaşamını kendi iradesiyle düzenlediğini bilen insan, aklını doğru kullanmak zorundadır. Bunun için de hem kendi yaşamı hem de birlikte yaşadığı çevre (yani ailesi, arkadaşları, yöresi, ulusu, dünya) için sorumluluk duymak zorundadır. Bu da zorunlu olarak bireysel ve sosyal sorumluluk bilincinin gelişmesine bağlıdır.

4- Bilimin yol göstericiliğinde yürümek:

'Bilimin yol göstericiliği' bin yılların mücadelesi sonucunda erişilmiş yüksek bir insanlık değeridir. Bilim dışına çıkıldığı zaman pek çok kaynaktan gelen 'dogmaların yol göstericiliği' kabul edilmek zorunda kalınır. Bu dogmalar dinsel yorumlardan, geleneklerden, donmuş bilgilerden, hatta bilimsel değerlerin tartışmaya kapatılmasından bile kaynaklanabilir. Doğru bir yol göstericisi olan bilim, çok değerli bir işaret feneridir.

5- Çağdaş uygarlığı hedef seçmek:

Atatürk, bir ülkeyi veya bir kültürü değil, çağın ulaştığı uygarlık ilkelerini göstermiştir. Çağın gerisinde kalmamak için bu uygarlık

Tarih : 30 Kasım 2001

LIBERTY, INTELLIGENCE, OUR NATION'S SAFETY / ÖZGÜRLÜK, ANLAYIŞ, ULUSUMUZUN GÜVENLİĞİDİR.

ilkelerini hedef seçerken ulusal benliğimizi oluşturan dilimize, tarihimize, köklerimize özel bir önem göstermiş, böylece önemli bir senteze ulaşmayı amaçlamıştır.

6- Bağımsızlık odaklı işbirliği:

Günümüzde gerek birey ölçeğinde, gerekse uluslar arası ilişkilerde büyük önem taşıyan 'bağımlılık-bağımsızlık' konusunda da 'kendi içine kapanmak-işbirliği yapmak' konusunda da Atatürk, 'bağımsızlığa dayalı işbirliği modelini seçmiş ve buna çok önem vermiştir.

7- Güçlü olmak, çalışkan olmak, onurlu olmak:

Hem bireysel alanda hem de toplumsal alanda başarıya giden yolu bu şekilde tanımlamıştır.

8- Halka dayanan meşru zeminde karar almak:

En güç durumlarda bile bu değerden şaşmayan Atatürk, bu çok önemli ilkeye öncülük etmiştir. Toplumun karar sürecine katılımı başarının yolu kabul edilmiştir.

9- Sürekli gelişme amaçlı dinamizm:

Bu değer, 'değişim' fetişizminden çok farklı bir dinamizme işaret etmektedir. Gelişim sürekli bir amaç olacaktır ve durağanlık en büyük tehlikedir. Gerçek değişim budur.

10- Barış ve güven içinde işbirliği:

Karşılıklı yararları gözeten sağlıklı bir işbirliği değerler sisteminin sonuncu basamağıdır.

**Değerler Sistemi olarak
ATATÜRK**, Erdal ATABEK,
05/11/2001, Cumhuriyet
Gazetesi'nden özetlenerek
alınmıştır.

Atatürk ve Halil Ağa'nın Hikayesi:

Onun bu içtenlikli isteğine karşı çıkmak, büyük haksızlık olacaktı. "Tamam, sen planı hazırla, ben uygulamasını yaparım..." Atatürk ve Nuri Conker, birinin hazırladığı, ötekinin uyguladığı plan sonunda Florya Köşkü'nün tüm nöbetçilerini atlattılar ve köşkten kaçtılar. Altlarında, Nuri Conker'in bir arkadaşının arabası vardı. Eylül sonu akşamı sonbaharın tadını çıkararak, Çekmece'ye doğru gidiyorlardı.

Birden Atatürk'ün gözleri akşam güneşi altında çift süren bir köylüye takıldı. Yaşlı bir adamdı bu. Sapanın sapına iyice yapışmış, toprakları yavaş yavaş deviriyordu. Fakat çiftin bir yanında öküz, bir yanında merkep vardı. Eşit güçlerle çekilmediği için sapan yalpa yapıyordu.

Atatürk şoföre durmasını söyledi. İndiler. Köylüye seslendi: "Kolay gelsin Ağa!.." Köylü bu sese başını çevirmeden karşılık verdi: "Kolay gelsin" "İşler nasıl Ağa? Bu yıl mahsulden yüzünüz güldü mü?" Köylü isteksiz konuştu: "Tanrı'nın gücüne gitmesin bey, bu yıl yufkaydı mahsul. Kabahatin açığı bizde, açığı yukarda! Biz geç davrandık, yukarı da rahmeti esirgedi." "Bakıyorum, sapanın bir yanında öküz, bir yanında merkep koşulu. Öküzün yok mu senin?" "Var olmasına vardı ya, hıdrellezde vergi memurları sattılar." "Hiç vergi memurları köylünün üretim aracını satar mı? Olmaz böyle şey! Muhtara şikayet etseydin..." Köylü güldü: "Muhtar başında deel miydi memurun, a bey?" Atatürk dudaklarını dişleri arasında ezerek konuştu: "Kaymakama

gitseydin." Köylü iyice güldü. "Sen de benle gönül mü eyleyon beyim?" dedi.

Atatürk konuşmayı sürdürdü. "E peki, İstanbul şuracıkta geleydin valiye anlataydın derdini... Onun işi bu değil mi?" Köylü Atatürk'ün saflığına inanmış iyiden iyiye gülüyordu. Konuşmanın tadını çıkardığı için keyiflenmişti de biraz. Kestirip attı: "Bırak şu sağarı Allasen, biz onun buralardan gelip geçtiğini çok gördük. Yakasına yapışsak acep derdimizi duyurabilir miyiz?"

Atatürk sordu: "Adın ne senin Ağa?" "Halil... Köylük yerde sorsan, Halil Ağa derler..." "Demek varlıklısın?.. Ağa dediklerine göre." "Acık çiftimiz-çubuğumuz varken adımız ağa'ya çıkmış." "Peki Halil Ağa, bu senin işin beni bayağı meraklandırı. Benim bildiğime göre, bir çiftçinin üretim aracı elinden alınmaz. Sen aldılar diyorsun. Hadi kaymakam şöyle, vali öyle diyelim; e peki bir başvekil İsmet Paşa var bilir misin?" "Bilmez olur muyum, beyim?" "Tamam öyleyse, hemen her hafta İstanbul'a geliyor. Florya Köşkü'ne iniyor. Köşk de şuracıkta. Bir gün kapıda bekleyseydin de derdini dökseydin ona... Herhalde çaresini bulurdu." "Sen benim konuşmamdan hoşlaştın, gönül eyliyorsun. Ama bak şimci, tutalım gittim vardım, beni o kapıya koymazlar ya...Tutalım ki kodular, koskoca İsmet Paşa'mızı göstertmezler ya. Tut ki gösterdiler ya ona halimi nasıl yanacağım hele; o sağarın sağarı! Heç işitmez beni..." Nuri Conker, lafa karışmak istedi, Atatürk bir hareketiyle onu durdurdu. "E peki, bakalım bu dediğime ne bulacaksınız!" dedi. "Atatürk koca yaz şuracıkta oturup duruyordu. Gitseydin, çıksaydın önüne, anlatsaydın halini. O da seni

İNCİRLİ LIONS KULÜBÜ BÜLTENİ

Tarih : 30 Kasım 2001

LIBERTY, INTELLIGENCE, OUR NATION'S SAFETY / ÖZGÜRLÜK, ANLAYIŞ, ULUSUMUZUN GÜVENLİĞİDİR.

yüzüstü bırakacak değildi ya!.." Köylü iyice keyiflenmiş, gülüyordu.

"Sen ne diyorsun bey?" dedi. "Mustafa Kemal Paşa Atatürk'ümün yüzünü görmek için Peygamber gücü gerek... Hem, tut ki gördük. Yiyip içmekten, işinden gücünden başını kaldırıp bizim öküzün arkasından mi seyirecek?.."

Halil Ağa, sigarasının son nefesini ciğerlerine doldururken, Atatürk' ten yeni aldığı sigarayı da kulağının arkasına yerleştiriyor, çiftinin başına gitmeye hazırlanıyordu. Konuşacak bir şey de kalmamıştı. Atatürk köylünün omzuna elini koyarak, "Senden hoşlandım Halil Ağa" dedi. "Bir gün köyüne de gelir, bir ayranını içerim. Açık yürekli bir vatandaşsın. Ama yine de sana söylüyorum, hakkını kimsede bırakma ara!.." Döndüler, arabaya bindiler. Halil Ağa, onları uğurladı. "Meraklanma beyim, evelallah heç kimse bizim hakkımıza el değdiremez. Fakat bu, Devlet Baba' ya borçtur. Ödenmesi gerek... Otomobil hareket etti.

Atatürk' ün canı sıkılmıştı. "Bir uygun yerden dönelim, tadı kaçtı bu işin!.." dedi. Dönüş yolunda Atatürk konuşmuyor, sigara üstüne sigara yakıyordu. Yüzünde ince bir keder vardı. "Yahu çocuk, şu Halil Ağa' nın vergi borcundan öküzünü satmışsınız, merkeple çift sürüyor, hala da 'Devlet Baba' diyor. Ne mübarek millet, bu millet!.." "Köşke döndüklerinde Atatürk yaverine emretti: "Şimdi" dedi: "İstanbul' da ne kadar bakan, milletvekili varsa hepsini telefonla bulacaksınız!.. Bu akşam kendilerini yemeğe bekliyorum. Ayrıca Vali Muhittin Üstündağ ile İsmet Paşa'yı bul, onlara da haber ver." Yaver odadan çıktı. Atatürk, Nuri Conker' e döndü: "Şimdi sen de arabayla çıkıp o Halil Ağa' ya

gideceksin. Ona benim kim olduğumu söyleme. Tüccar, zengin bir adam filan dersin. 'Seni sevdi, sana öküz alıverecek' diye bir şeyler söyle, kandır. Kuşkulandırmadan al getir buraya."

O akşam Atatürk'ün sofrasında Başbakan İsmet İnönü, bakanlar, milletvekilleri ve İstanbul Valisi Muhittin Üstündağ'dan oluşan yirmi beş konuk vardı. Atatürk, "Bu akşam soframıza efendimiz gelecek" dedi. "Kendisine nasıl davranacağınızı çok merak ediyorum." Bir süre sonra içeri başyaver girdi ve Atatürk' ün kulağına bir şeyler söyledi.

Atatürk "Buyursun!" dedi.

Başyaver kapıyı açıp da Halil Ağa, gündüz konuştuğu beyin sofranın başında oturduğunu, yani başında da İsmet Paşa'nın yer aldığını görünce, şaşkınlıktan dona kaldı. Dizlerinin bağı çözülmüştü. Atatürk onu görünce ayağa kalktı. Arkasından tüm konukları da ayağa kalktılar. Atatürk son konuşunu, "Hoş geldin Halil Ağa" diye karşıladıktan sonra kendisini sofradaki konuklarına tanıttı:

"İşte beklediğimiz, Efendimiz" dedi.

Nuri Conker, Halil Ağa'yı Atatürk' ün sağ başına oturttu, kendisi de yanındaki sandalyeye geçti. Atatürk, sofradakilere, o gün köşkten Conker'le birlikte nasıl kaçtığını, Halil Ağa'yı, bir yanında öküz, bir yanında merkeple çift sürerken nasıl gördüğünü, sigara yakmak bahanesiyle nasıl kendisi ile konuştuğunu ayrıntılı bir şekilde anlattıktan sonra şöyle dedi: "Şimdi gerisini Halil Ağa ile birlikte yanınızda tekrarlayacağız. Ben sorduklarımı baştan soracağım Halil Ağa da orada bana söylediklerini

olduğu gibi tekrarlayacak." Halil Ağa' ya döndü:

"Bak beri, Halil Ağa" dedi. "Sen bu akşam benim baş misafirimsin. Senin açık sözlülüğünü pek çok beğendiğimi bugün söyledim. Konuşmamızdan sonra sana hiçbir zarar gelmeyecek. Öküzünü de alacağım. Ama şimdi ben tarlada sorduklarımı baştan soracağım, sen de orada söylediklerini aynen tekrarlayacaksın. İşte soruyorum: 'Bakıyorum sapanın bir yanında öküz, bir yanında merkep koşulu. Öküzün yok mu senin?' Halil Ağa dudakları titreyerek Atatürk' ün ayağına kapanacak oldu. Atatürk önledi: "Yoo, bak böyle şey istemem. Soruyorum cevap ver."

Soru-cevap valiye kadar aynen tekrarlandı. Sofradakiler, soluk almadan konuşmayı izliyorlardı. Ürkütücü sorulara gelmişti sıra. Atatürk sordu: "Peki İstanbul şuracıkta, gideydin valiye, anlataydın derdini, onun işi bu değil mi?" Vali Muhittin Üstündağ, Hali Ağa'nın ancak iki metre ötesinden kendisine bakıyordu. Nasıl desin? Ter basmıştı iyice, işi savuşturmanın yoluna kaçtı: "Vali paşamızı biz görüp dururuz buralarda. Eteğine düşsek derdimizi duyurabilir miyiz ki..." "Olmadı bu, Halil Ağa... Bana dediğin gibi, dosdoğru..."

"Böyle demedik mi beyim?.." "Ya, ben mi yanlış anladım?.. Dur soralım bakalım Nuri' ye. Nuri, böyle mi dedi bize Halil Ağa?" Nuri Conker karşılık verdi. "Hayır Paşam!.." "Gördün mü?.. Demek aklında yanlış kalmış. Hani bir şey dediydin sen, vali neden duymazmış?.. Aynen bana söylediğin gibi söyle." Halil Ağa kekeleyerek konuştu: "Köylük yerinde bizim dilimiz sağır demeye

İNCİRLİ LIONS KULÜBÜ BÜLTENİ

Tarih : 30 Kasım 2001

LIBERTY, INTELLIGENCE, OUR NATION'S SAFETY / ÖZGÜRLÜK, ANLAYIŞ, ULUSUMUZUN GÜVENLİĞİDİR.

alışmıştır, paşam" dedi. "Kusura kalma gayri..." Atatürk gülmeye başladı:

"Diplomatsın ki, yaman diplomatsın, Halil Ağa... Ama şimdi diplomatlık sırası değil, doğruyu konuşacağız... Söyle bana, orada dediğin gibi..." Halil Ağa gözünü yumup, başını yere eğdi: "Şaşırımışım, ağzımdan yanlışlıkla 'Bırak bu sağarı' diye bir laf kaçırmışım..." Sofrada gülüşmeler başlamıştı. "Hadi buna da oldu diyelim. Geçelim gerisine: "E, peki bir Başvekil İsmet Paşa var, bilir misin?" Halil Ağa İsmet Paşa'nın yüzüne baktı ve gözlerini yere indirdi: "Şanlı İsmet Paşamız bilinmez olur mu hiç? O bugüne bugün..." Atatürk Halil Ağa'yı durdurdu. "Bırak şimdi övgüleri" dedi. "Ben lafın gerisini getireyim: Tamam öyleyse, hemen her hafta İstanbul'a geliyor, Florya Köşkü'ne iniyor, köşk de şuracıkta. Bir gün kapıda bekleydin de derdini dökseydin ona. Herhalde bir çaresini bulurdu." Halil Ağa yine kaçamak yanıt verdi: "Kapiya koymazlar ya bizi, koysalar da şanlı paşamıza öküzmüzü mü yanacağız!.."

Atatürk'ün sesi iyice sertleşti: "Beni uğraştırma, Halil Ağa" dedi. "Erkek adam sözünü yalamaz. Ne dediysen, tıpkısını tekrarlayacaksın!.." Halil Ağa ürktü, toparlandı. Başını yine yere gömüp konuştu: "Şanlı Paşamıza da sağar dedikti ya..." "Yalnız sağar değil, 'sağarın sağarı' değil miydi?" Halil Ağa yere eğik başını acıyla salladı: "Öyle dedikti paşam, doğrusun!.." diyebildi. Atatürk, İsmet Paşa konusunda daha fazla ısrar etmedi, sözü kendine getirdi. "Son soruyu sorayım şimdi" dedi. "Bunun da karşılığını ver, öküzünü al git." "Koca yaz şuracıkta Atatürk oturuyor mu? Gitseydin, çıksaydın önüne, anlat-

saydın halini. O da seni yüzüstü bırakacak değil mi ya?" "Hiç bırakır mı Aslan Paşam benim!.. Erip erişir de tarlama dek gelir, halimi dinler." "Bırak bunları Halil Ağa, dediğini tekrarla." Halil Ağa birden diklendi. Her şeyi göze almış insanların yiğitliği içinde doğruldu. Atatürk'ün gözlerinin içlerine bakarak konuştu. "İşte bunu demem Paşam" dedi. "Ağzıma ataş doldur, işte bunu demem!"

Atatürk gülmeye başladı: "Zorlatacak bizi bu Halil Ağa, laf anlamıyor." dedi. "Mustafa Kemal Paşa Atatürk'ümüzün yüzünü görmek için, Peygamber gücü gerek demiştin, yanılmıyorsam. 'Görsem de, işinden gücünden, yiyip içmekten başını kaldıracak da bizim öküzün arkasından mi seçirtecek' demiştin." Halil Ağa'nın gözlerinden yaşlar inmeye başladı. Taş kesilmiş, duruyordu. Atatürk konuşmasını içtenlikle sürdürdü: "Atatürk de işi içkiye vurmuş, sarhoşun biri' demeye getirdin ya fazla üstelemeyeyim" dedi. "Şimdi bak beni dinle, Halil Ağa... Seni şu kadar üzmemin sebebi, şunu anlatmak içindi: Şu gördüğün altı bay hükümet... Yani, biri Başbakan, ötekiler de Bakan! Memlekete göz kulak olacak, işleri evirip çevirecekler diye bu makama getirilmişler. Bir kanun gerekti mi, bu baylar hemen sıvanırlar, İsviçre'den mi olur, İtalya'dan mı olur, Fransa'dan mı, velhasıl neredense, bir kanun buluştururlar, Türkçe'ye çevirtirler, sonra basıp imzayı gönderirler Büyük Millet Meclisi'ne... Bu Millet Meclisi dediğim, şu altı baştan senin yanına kadar olan beyler. Kanun bunlara gelir. Bunlar da 'hükümet elbette incelemiş, gerekeni düşünmüştür, benim ayrıca zorlanmama gerek yok' derler ve kaldırırılar

parmaklarını, olur sana bir kanun!.. Ama sonra bir vergi memuru gelir, vergi borcundan Halil Ağa'nın öküzünü çeker, satar... Halil Ağa da tarlasını bir yanda merkep, bir yanda öküz, ırgalana ırgalana sürmeye çalışır. Ama üretim düşürmüş, ekim zorlaşmış, kimin umurunda... Sonra ben bunları görürüm, içim kan ağlar, işitirim, tasalanırım! E, hakça söyle bakalım şimdi Halil Ağa... Sen benim yerimde olsan, eftar dağıtmak için, bunları bu beylerle konuşmak için içmez misin? Ama sonra da Halil Ağa tutar, sana 'sarhoş' der..."

Halil Ağa'nın dili çözülmüştü: "Öyle diyen yok haşal!.. Dinden çıkmak gibidir... Buldun mu bunu, hacısı da içer, hocası da içer..." Atatürk sordu: "Peki sen de içer misin?" "Hiç bulunur da içilmez olur mu, Paşam?.. İçeriz ki, tıpkı şerbet gibi!.." Atatürk hizmet edenlere işaret etti, kadehleri doldurttu. Kendi kadehini Halil Ağa'ya uzattı: "Hadi bakalım Halil Ağa" dedi. "Sağlığına içelim." Halil Ağa, "Koca Allah, benim ömrümden de sana pay düşürsün Paşam, sağlık düşürsün" dedikten sonra Halil Ağa, edeple başını kenara çevirdi, eline verilen kadehi bir yudumda boşaltıverdi. Yüzü kızarmış, gözleri parlıyordu. Ellerini dizlerinin üzerine koyarak Atatürk'e döndü: "Yunan'ı denize döktün Paşam, bayrağımızı başucumuza diktin. Benim gibi bir köylü parçasını sofrana alıp içirdin, sana duaya bilem dilim dönmez ki... Nideyim ben şimdi? Bırak ki oh paşam, ayağını öpem..." Halil Ağa Atatürk'ün ayağını öpmek için davranınca, Atatürk onu sıkıca tuttu ve bu hareketi yapmasını önledi. Halil Ağa bu kez, Atatürk'ün ellerine sarıldı, ellerini öpmeye başladı:

İNCİRLİ LIONS KULÜBÜ BÜLTENİ

Tarih : 30 Kasım 2001

LIBERTY, INTELLIGENCE, OUR NATION'S SAFETY / ÖZGÜRLÜK, ANLAYIŞ, ULUSUMUZUN GÜVENLİĞİDİR.

"Bayrağımız gibi sen de başımızdan eksik olma inşallah! Sana her kim düşman ise, onun yeri senin ayağının altı olsun!.. Gayri bana izin, koca Paşam!.." "Yemek yemedin!.." "Yemek kolay... Meraklanırcı çocuklar, ben köyüme döneyim." Atatürk Nuri Conker'e işaret etti. Conker kalkıp Halil Ağa'nın yanına geldi, kalktı Halil Ağa, önce Atatürk'ü, sonra sofradakileri selamlayıp kapıya doğru edeple geri geri çekildi.

Kapı kapandığı zaman Atatürk sofradaki öteki konuklarına döndü: "Efendimizin halini gördünüz mü beyler?" dedi. "Devlet size böyle davransa, siz ne yaparsınız? Mübarek millet bu, adam millet bu... Şimdi bu adam milletin karşısında 'adam olmak, bize düşüyor!..' Sofrada kesin bir sessizlik vardı. Kimse gözlerini Atatürk'ten ayıramıyordu: "Halil Ağa'nın öküzünü satıp, üretimini aksatan kanunu ya biz yaptık ya da bizim yaptığımız kanun yanlış yorumlanarak Halil Ağa'nın öküzünü satıyor. İkiisi de bence birbirinden farksız... Böyle bir kanun yaptıkça, memleket çıkarlarına aykırıdır. Nasıl yaparız, nasıl yapmışız bunu? Eğer yaptığımız kanun doğru da, yorumlaması yanlış oluyorsa, o zaman sormak lazım. Hükümet nasıl bir yönetim içindedir? Sonra unutmayın ki olay İstanbul'da geçiyor. Bunun Van' ı var, Bitlis' i var, kıyı bucak ilçesi var; acaba oralarda neler oluyor? Bu çark iyi dönmüyor beyefendiler!.."

Derleyen: **Hanri Benazus** - Bütün Dünya Kaynak: İsmet Bozdağ' ın "**Atatürk' ün Sofrası**" kitabı. Hasan Rıza Soyak, Behçet Kemal Çağlar ve Kasım Gülek' in anıları

Yüce Atatürk ve Halil Ağa'nın hikayesi... Zaman zaman kaybettiğimiz, sahip çıkamadığımız, hayatımızda fazla yer veremediğimiz ama mil-

letimizin özünde olan ve de asla yitip gitmeyecek değerlerimizin varlığını anımsatan bir anı. Bu kitapçıkla sizlere yalnız sağduyuyu, anlayışı, fedakarlığı, çalışkanlığı, mütevazılığı, emeğe saygıyı, şevkati ve erdemi değil; geçmişimizi, yarınlar için umut dolu dileklerimizi de armağan etmek istiyoruz. Hayatımızın her anını, Cumhuriyetimiz' in o ilk dönemlerindeki "berraklık" ile yaşamanızı diliyoruz!..

Atatürk ve Afganistan

Mustafa Kemal henüz Anadolu'da İstiklal Savaşını yürütürken, yani Türkiye Cumhuriyeti'ni daha kurmamış iken, Afganistan konusunda ilerde var olacak Türk ülkesinin "devlet stratejisi"nin ana hatlarını çizmişti.

Mustafa Kemal Paşa 21 Aralık 1920 tarihinde Milli Müdafaa vekili Fevzi (çakmak) Paşa'ya verdiği yazılı talimatta şunları emrediyordu:

"Müdafaa ve Maliyemiz icabati ile kabil-i telif olduğu takdirde Afgan ordusunu teşvik için bir heyet-i zabitanın izamını ehem ve elzem görmekteyim."

Buradaki hedef gayet açık, Atatürk diyor ki: Savunma ve mali durumumuz el verdiği ölçüde Afgan ordusunu güçlendirmek için subaylardan kurulu bir heyet göndermeyi önemli ve gerekli görüyorum.

Atatürk bu talimatının devamında, o sırada Orta Asya'da bulunan Cemal Paşa'dan gelen bir mektubu hatırlatarak, Orta Asya'da kuvvetli bir orduya sahip olmanın, Anadolu için çok önemli olduğunu, çünkü Orta Asya'daki o ordu sayesinde Hindistan'daki İngilizleri oyalamanın ve böylece İngilizlerin

Anadolu'dan uzakta tutulabileceğini açıkça ifade ediyor.

Atatürk aynı talimatının devamında, Afganistan'a gönderilecek Türk subaylarından kurulu askeri heyetin görevlerini de madde madde sıralıyor:

"Önce: Bu heyetin hiç bir şekilde katiyen siyasetle uğraşmayarak, yalnız askeri görevini yerine getirmesi ve kendisini gerek Afgan, gerek Türkistan ve Buhara halkı ve askerlerine fevkalade sevdirmesi.

İkinciden: Giden subayların görünüşte Afgan Hükümetinin adamları olmuş gibi görünmekle beraber daima ve her durumda Türk Hükümetinin bütün emirlerine bağlı olacak ahlak ve dayanıklılığa sahip olmaları ve bunu bir dereceye kadar sağlamak için Afganistan hizmetinde buldukları müddette terfi ve başka konularda Türk ordusu kadrosunda bulundurulmaları.

Üçüncüden: Bu heyetle telli veya telsiz telgraf haberleşmesinin kurulmasına çalışılması.

Dördüncüden: Afganistan yetkilileri ve yöneticileri yabancı entrikalar sayesinde İslamiyet ve Türklüğün menfaatine aykırı bir surette hareket etmeye hazırlandıkları takdirde, bizim heyetimizin, mahalli Özbek ve Türkmen gruplarıyla ittifak ederek bu suretle hareketlerine mani olabilecek ve İslam ve Türk çıkarlarına uygun bir Afgan partisini iktidara getirebilecek kadar kuvvetli bir mevki edinmesi."

Yukarıdaki talimatın maddelerini okuyunca, insan Mustafa Kemal Paşa'nın askeri dehası yanında çok ileri görüşlü bir devlet adamı dehasına hayran kalıyor. Mustafa Kemal Paşa bu talimatı Fevzi Paşa'ya yazdığı sırada Anadolu'daki Türk askerinin tek bir kurşuna bile

İNCİRLİ LIONS KULÜBÜ BÜLTENİ

Tarih : 30 Kasım 2001

LIBERTY, INTELLIGENCE, OUR NATION'S SAFETY / ÖZGÜRLÜK, ANLAYIŞ, ULUSUMUZUN GÜVENLİĞİDİR.

büyük ihtiyacı vardı. Ancak, Atatürk Türk subaylarından oluşan bir askeri heyeti Afganistan'a göndererek Afgan ordusunu kuvvetlendirme görevini üstleniyor. Aynı talimatta Mustafa Kemal Paşa'nın Orta Asya'daki Türkler arasında da kuvvetli bir ordu kurduğunu planladığını görüyoruz.

Atatürk'ün bu tarihi talimatının metnini bana değerli araştırmacı-yazar Turgut Öztaşkın verdi, kendilerine teşekkür ederim.

Evet, Atatürk'ün 1920'de gönderdiği ilk subay heyetinden sonra, 1920 ve 1930'larda çok sayıda subay, öğretmen, doktor, mühendis ve başka meslek sahibi yetenekli kimseler Afganistan'a gönderiliyor. Ve Atatürk'ün o ilk girişiminden 81 yıl sonra bir özel Türk birliği daha Afganistan'a gönderilecek. Atatürk'ün 1920'lerde belirlediği hedef de hatırdan çıkarılmamalı, o da şudur: eğer gerekirse, Türk birliği oradaki Özbek ve Türkmenlerle birlikte ittifak yapmalı ve siyasi bir oluşum (hizb) oluşturmali! Bu arada Orta Asya'da da kuvvetli bir Türk ordusu kurulmalı!

Bunları 1920'de söyleyen Mustafa Kemal Atatürk'tür. O sırada İngilizler Hindistan'da, Ruslar da Orta Asya'nın büyük bir bölümünde sömürgeci güç olarak bulunuyor, Anadolu ise düşman işgali altındaydı. Atatürk böyle bir ortamda Afganistan ve Orta Asya'ya çekinmeden sokuluyor.

Bugün "Afganistan'da ne işimiz var?" ve "ABD her şeyi yapıyor, biz neyiz ki?" umursamazlığındaki aydınlarımıza Atatürk'ün 1920'de verdiği yanıt işte böyleydi!

Timur KOCAOĞLU

<http://www.ataturk.net> adresinden alınmıştır.

Atatürk, Cumhuriyet ve Türk Dili DİL DEVRİMİ (Ulusallaşmanın Önemli Bir Aşaması)

Atatürk bizi, milliyetimize ve Türk ulusal bilincine sahip kılarken bir taraftan da "Türk Ulusal Dili" üzerinde çalışıyor ve dil devrimini gerçekleştiriyordu. Osmanlı devrinde cahil ile okumuş; devlet adamı ile halk, birbirleriyle konuşup anlaşma olanağını hemen hemen yitirmişlerdi. Arabî ve Farişî deyimler arasında Türkçe, neredeyse silinip gidiyordu. Bütün bu karmaşıklığa son veren Atatürk olmuştur.

Dil devrimi, gerçekte milliyetçilik devriminin bir bakıma tamamlayıcısı olmuştur. Yeni harflerin kabulünden sonra ilk 10 yıl içinde dilimizdeki "özleşme" "arındırma" ve "gelişme" hızlanmıştır. Zira yeni yazı bizi Arapça ve Farsça sözlerden uzaklaştırıp, Türkçe konuşup yazmaya zorlamıştır.

Bilindiği gibi her ulusun bir dili vardır ve bu dilin de bir fonetiği, yani gırtlaktan çıkan ses yapısı mevcuttur. Konuşulan dil; o dile uygun bir fonetikle yazılmadığı takdirde o dil, dil olmaktan çıkar. Nitekim Türkçe'de gırtlaktan çıkan sesli ve sessiz harfler bellidir. Eski yazı dediğimiz Arap Alfabeti ise Türk insanının gırtlaktan çıkan ses yapısına kesinlikle uymamaktadır.

Bu açıklamadan da kolayca anlaşıldığı gibi Arap Alfabetindeki harflerle Türkçe bir sözü yazmak dilcilik tekniği bakımından mümkün değildir. Bu böyle olduğu gibi, İngiliz, Fransız ya da Rus alfabetindeki harflerle Türkçenin veya bir başka dilin yazılması da mümkün değildir.

Bu durumu herkesten önce gören Atatürk, Türk dilinin yazılışına uygun olan sesli ve sessiz harfleri bilimsel metodla bir araya getirerek konuşma fonetiğimize uygun bir yazı (alfabe) fonetiğini de bize kazandırmış oldu. Böylece, dilimiz bağımsızlığa erişmiş; Arapça, Farsça kelimeler kendiliğinden ayıklanmaya başlanmıştır.

Dil devriminin içinde yalnızca harf sorununun çözümlenmesi ile yetinilmemiş, aynı zamanda terminoloji dediğimiz, bilim adamları tarafından konulmuş, insanlığın müşterek malı olan uygarlığın her bir uzmanlık ve bu uzmanlıkların belli bölümlerinin anlatımında kullanılan sözcükler ve deyimlerde de devrim yapılmıştır.

Örneğin; diplomatların, tabiplerin, teknisyenlerin, kimyacıların, matematikçilerin uzmanlık dalları ile ilgili ayrı ayrı terminolojileri vardır. Türkçe karşılıkları bulunamayan bu gibi deyimlerin, uluslararası kullanımları kabul edilmiştir.

Cumhuriyete kadar, Arap kültürü etkisiyle, Arap dili ve grameri ile türetilmiş uzmanlık terminolojileri (istilâhları)nı kullanıyorduk. Büyük Atatürk, batılılaşma yolunda, batı terminolojilerini millileştirmeyi de dikkate alarak dilimize kazandırmış, böylece batı bilimine kolaylıkla ayak uydurmak ve batı uygarlığına yetişmek için, ulusumuza büyük bir atılım hızı kazandırmıştır.

Terminoloji devrimi, dil devrimimizin bir bölümünü teşkil eder. Terminoloji denilen o uzmanlık deyimlerini bilenler, yabancı dille de konuştuklarında kendi meslektaşlarıyla kolayca anlaşır. Başka dillerle yazılmış mesleki eserleri kolayca anlarlar. Uluslararası terminolojilerin kullanılması ulusal dilimize

İNCİRLİ LIONS KULÜBÜ BÜLTENİ

Tarih : 30 Kasım 2001

LIBERTY, INTELLIGENCE, OUR NATION'S SAFETY / ÖZGÜRLÜK, ANLAYIŞ, ULUSUMUZUN GÜVENLİĞİDİR.

zarar vermez. Ancak, bu konuda ölçülü davranmak da şarttır. Kendi dilimizde karşılığı bulunan ve kullanılan bir deyim varken, uluslararası bir terminolojidir diye gereksiz yere dilimize yabancı kelimeleri doldurmaktan da sakınmalıdır.

Bu arada şunu da belirtmeliyim ki, Ruslar, kendi "kril" alfabelerini bütün azınlıklarına özellikle Türk asıllı olan uyruklarına zorla kabul ettirerek tam bir asimilasyon (benzeşme) politikasını bu yoldan uygulamışlardır. Rus harfleri ile Türkçe bir kelimeyi tam aksanı (söylenişi ile yazmaya, konuşmaya olanak yoktur. Ruslar bu yolla orta Asya Türk dillerini bozmuşlardır. Çin alfabesi ile Türk kelimesini yazmak nasıl mümkün değilse, bir İngiliz ya da Alman fonetiği ve alfabesi ile Türkçe'yi ifade etmek de mümkün değildir.

Dil devrimi harf devrimi ile bir arada görülmeli ve biri, diğeri tamamlayıcısı olduğu bilinmelidir. Ulusal dil bu şekilde yaratılır. Atatürk'ün, bu devrimi ile ne kadar büyük bir iş yapmış olduğunu giderek daha iyi anlayabiliyoruz.

DİL DEVRİMİNİN AMACI

1. Özleşme: (Gittikçe öz haline getirme),
2. Geliştirme ve arındırma (Dilimize yeni girecek sözlere Türkçe karşılık bulmak ve kullanılan yabancı kelimelerin yerine öztürkçelerini yerleştirmektir).
3. Sadeleştirme gibi genel amaçları vardır.

Atatürk'ün yaptığı dil devriminin sonunda işte hepimiz birbirimizle rahatça konuşup anlaşabiliyoruz. Bir başbakanın sözünü bir köylü ve bir profesörün dersini genç bir çocuk anlayabiliyor. Türk Ulusu, Ata-

türk'den sonra böylece birbiriyle konuşur ve anlaşır hale gelmiştir.

O halde tarihimize, dilimize ve milliyetimize sahip çıkmak ve bunların üzerine titretmek, gelişmelerine yardıma olarak çalışmak, Atatürk ilkelerine sahip olmanın bir anlamını taşır.

Bu konuda dikkat edilecek husus; kültürel ilişkilerimizi devam ettirmek durumunda bulunduğumuz, siyasi sınırlarımız dışındaki büyük Türk kütelleriyle anlaşabileceğimiz bir dil yapısına kavuşmaktır. Aksi takdirde, TRT'nin Türkiye'nin Sesi Radyosundan dünyaya Türkçe seslenen spikerini kim anlayacaktır? Anlaşılabilir bir dil kullanılmadıkça bu kültürel bağ nasıl korunacaktır. Kanımca bu hususa özen göstermekte yarar ve zorunluluk vardır.

Dil devrimi, ulusal bir kültürün gelişmesi için, ulusal bir dilin yeniden canlandırılması prensibine dayanır. Atatürk, Türk ulusunu ulusalcılığa ve ulusal bilince sahip kılarken, ulusalcılığa ve ulus olabilme faktörlerinden en önemlisini oluşturan "ulusal Türk dili" üzerinde bizzat çalışmalar yapmaya başlamıştı.

Osmanlı döneminde ve hatta İslâmiyet sonrası Türklük dünyasında Türk dili büyük sarsıntılar geçirmiştir. Oysa ki, Türk ulusunun yer küresi üzerinde yaşadığından bu yana bağımsız bir sözlü edebiyatı, dili ve Orhun Kitabelerinden öğrendiğimize göre de V. ve V. yüzyıldan itibaren de yazılı bir edebiyatı olmuştur. Bu gerçeğe rağmen, Atatürk dil devrimini yaptığı yıllara kadar Türk ulusu bir bütün olarak birbirleriyle konuşup anlaşabilme olanağını yitirmiş bulunuyordu. Okumuş-cahil ile, yönetici-halk

arasında, dil birliği tamamen yok olmaya yüz tutmuştu.

Dil devrimi, gerçekte ulusçuluk ilkesinin tamamlayıcı bir unsur olmuş ve halkın konuştuğu dili esas aldığından dolayı da Halkçılık ilkesine hizmet etmiştir. Atatürk diyor ki:

"ulusal duygu ile dil arasındaki bağ, çok kuvvelidir. Dilin ulusal ve zengin olması, ulusal duyguların gelişmesinde başlıca etkindir. Ülkesini, bağımsızlığını korumasını bilen Türk milleti, dilini ve yabancı boyunduruğundan kurtarmalıdır."

"ulusalcılığın çok belli niteliklerinden biri dildir. Türk ulusundanım diyen insan, her şeyden evvel ve mutlaka Türkçe konuşmalıdır. Türkçe konuşmayan bir insan Türk kültürüne, topluluğuna bağlılığını iddia ederse buna inanmak doğru olmaz ..."

"Türk milletinin milli dili ve milli benliği, bütün hayatına hakim ve esas kalacaktır..."

DİL DEVRİMİNİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

Dil devriminin Atatürk'ün görüşündeki yerini tespit edebilmek için, kendisinin bu konudaki düşüncelerini ele alacağız. Diyor ki:

"...Millet dil, kültür ve ülke ile birbirine bağlı vatandaşların teşkil ettiği bir toplumdur."

Atatürk, dil bağı, ulus olabilmenin ilk şartları arasında görmüştür. Gerçekten de bu devrim, ulusal bir kültürün yaratılabilmesi için ulusal bir dilin yeniden canlandırılması amacına yöneliktir.

Çünkü, ulusal birliğin ilk unsuru kültür birliğidir. Halkla aydını birbirine yaklaştıran en etkili araç hiç kuşkusuz, her iki zümrenin kolaylıkla anlaşabilecekleri sade bir dildir. Atatürk 1932 yılında:

İNCİRLİ LIONS KULÜBÜ BÜLTENİ

Tarih : 30 Kasım 2001

LIBERTY, INTELLIGENCE, OUR NATION'S SAFETY / ÖZGÜRLÜK, ANLAYIŞ, ULUSUMUZUN GÜVENLİĞİDİR.

"Türk dilinin, kendi benliğine, aslındaki güzellik ve zenginliğine kavuşması için bütün devlet teşkilatımızın, dikkatli, ilgili olmasını isteriz" (Söylev ve Demeçler, C. I, 5. 311) demiş ve bu amaçla da 1932 yılında "Türk Dilini Tetkik Cemiyeti"ni kurmuştur. Bu cemiyet aynı yıl içinde "Türk Dil Kurumu" ismiyle çalışmalarını Atatürk'ün yakın gözetimi altında sürdürmüştür).

Dil Kurumu, 1937 yılına kadar çok verimli bir çalışma göstermiş ve bilimsel terimlerin önemli kısmı özleştirme ve arındırma sonucu olarak temiz bir Türkçe'ye dönüştürülmüştür. Ancak, Atatürk'ün ölümünden sonra, Dil Kurumunun aynı doğrultuda çalıştığını kanıtlayacak tutamaklardan oldukça yoksun kalındığını söylemek, insafsızlık olmayacaktır.

Atatürk, Dil ve Tarih Kurumlarının daha sonraki çalışma dönemleri için şu tarihi direktifi vermiş ve işi, bu iki kurumun inisiyatifine terk etmiştir:

"Türk Dil Kurumu çalışmalarına sonuna dek katılacak değilim. Tarih Kurumunun kuruluşunu izleyen yıllarda, tarih üzerine arkadaşları teşvik için beraber çalıştım; sonucunda bu kurum teşkilâtlandık-tan ve çalışmalarına hız verdikten sonra, Tarih Kurumunun çalışmalarına karışmıyorum. Kurum üyeleri bildikleri gibi akademik çalışmalarına devam ediyorlar.

Dil Kurumu çalışmalarına da ilgim böyle olacaktır. Dil bilginlerinin uzmanların akademik çalışmalarına karışmayacağım. Sizin de toplantıdaki Dil Kurumu Merkez Kurulu Üyelerine hitaben çalışmalarınızı bilimin son verilerine uydurmanız gerekir." (1937)

Atatürk tarafından başlatılan dilcilik çalışmaları, O'nun gösterdiği yönde geliştikçe hiç kuşkusuz hedefine ulaşacak, aksi halde, yazı dili ile konuşma dili ve halkla aydın dili arasında gene kopukluklar olacaktır. Tarihten ders almak bu konudaki sorunun çözümü için en geçerli bir metottur.

Ana dilin, asıl kaynaklarına dönüş zorunluluğunu Batı'da ilk kez ortaya atan Roma filozofu Çiçeron'dur. Doğuda da dil ve kültür emperyalizmine ilk kez karşı koyanlar, Türk dilini taş anıtlar üzerine işleyerek, düşmana karşı koruyan ve sonsuzlaştıranlar, Gök-türk Hakanları; Kül Tegin, Bilge Kağan ve Tonyukuk olmuştur. Anadolu'da Türk dilini Farsça'ya karşı savunan ve koruyan Karmanoğlu Mehmet Bey (1277) Selçuk Türk'ünün ilk dil devrimcisidir Dil devrimi bir ulusun kendi kaynaklarını canıma, kendi asıl ana varlığına ve özüne sahip çıkma davasıdır. Atatürk de bunu istemiştir.

Türk dil devriminin, Atatürk'ün gösterdiği hedefe daha etken ve daha erken ulaşabilmesi için, Türk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile yine Atatürk tarafından kurulan ve çalışma amacı ve dilcilik konusu yönünden aynı sorumluluğu taşıyan Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinin çok sıkı bir işbirliği halinde çalışmasında zorunluluk vardır. Bu gün için böyle bir işbirliğinin etkili biçimde sürdürüldüğüne ait elimizde doyurucu ve yeterli belgeler mevcut değildir.

Türk dilinin istenilen amaç doğrultusunda gelişmesi, oluşması, benliğini bulup daha da zenginleşmesi için; tarih bilincine dayalı, yaşayan Türkçe ve lehçelerine saygılı bir sözcük

üretimine Türk Dil Kurumunun ve konuyla ilgili üniversitelerimizin hep birlikte başarılı çalışmalar yaparak, az zamanda dil sorunumuzun, Atatürkçü düşünce içerisinde çözüme bağlanmasını beklemekteyiz.

Bu gün dünya üzerinde çeşitli Türk lehçeleriyle konuşan 200 milyon Türk vardır. Bunun yaklaşık 70 milyonu anavatanında yaşamaktadır. Dilcikle uğraşan kurum ve kuruluşların üzerinde durmalarında fayda görülen çok önemli bir sorun da, Türk dilinin özleştirilmesi, geliştirilmesi ve arıtılması konusu üzerinde çalışmalarını sürdürürken, dünya Türklüğünün müşterek bir dil çizgisine yakınlaştırılmasını göz önünde tutmaları faydalıdır. Türkiye Radyolarının elektro manyetik dalgalarının uzandığı coğrafi alan içinde yaşayan milyonlarca Türk, Anadolu Türklüğü ile kültür birliğini ancak bu yolla devam ettirebilir, dış Türkler de ancak bu yol ile anavatan Türklüğünün düşünce potasında kalabilir.

Atatürk Dil devrimini yaparken bu çalışmalarını Türk Tarih Devrimi diyebileceğimiz ve birbirinden ayrılması mümkün olmayan diğer önemli bir konuyla beraber yürütmüştür. Ayrıca, Türk dilini yabancı boyunduruğundan kurtarmak için, "Harf devrimini" dil devriminin ayrılmaz bir parçası olarak görmüştür. O halde, dil, tarih ve harf devrimleri, Türk ulusunun ulusal benliğe ve bilince ulaşmasının birer aracı olarak kültürel yaşantımızda; üzerindeki çalışmalarımızı ve bu konuda kazanılan değerlerimizi her gün daha da etkili bir biçimde devam ettirmek, Atatürkçü bir düşüncenin savunulması olacaktır.

İNCİRLİ LIONS KULÜBÜ BÜLTENİ

Tarih : 30 Kasım 2001

LIBERTY, INTELLIGENCE, OUR NATION'S SAFETY / ÖZGÜRLÜK, ANLAYIŞ, ULUSUMUZUN GÜVENLİĞİDİR.

Eski yazının hasretini duyanlar, dil üzerindeki çalışmaları kasıtlı olarak baltalamaya çalışanların, aynı zamanda milliyetçi olmaları mümkün değildir.

Kaynak: Em. Tümgeneral, **Olcayto, Turhan; Dinimiz ve Emrediyor, Atatürk Ne Yaptı? "Devrimimiz İlkelerimiz"**, 8.

Baskı, Ajans-Türk, Ankara, 1998.
<http://www.ataturk.net> dresinden alınmıştır.

HARF DEVRİMİ

1 Kasım 1928'de Latin esasından alınan harfler, (Türk dilinin özelliklerini belirten işaretlere de yer vererek) "Türk harfleri" adıyla 1353 Sayılı Kanunla kabul edilmiştir. Yazı dilinde kullanılan Arap harflerinin yerine Türk harflerinin alınmasını ifade eden Harf Devrimi yapılmıştır.

Arap harflerinin Türkler tarafından kullanılması, İslamiyet'in kabulünden sonra başlamış ancak bu harfler, Türk diline hiç bir zaman uyamamıştır. Türkçe, Arap harfleri ile kolay yazılıp okunamıyordu. Harf İnkılabının hedefi, okuyup yazmayı kolaylaştırmak ve yaymak, modern öğretim ve eğitimin gerçekleşmesini sağlamaktı. Harf İnkılabının ilk adımı, 20 Mayıs 1928'de 1288 sayılı kanunla, Arap rakamlarının kullanılmasına son verilerek, uluslararası rakamların kabulü ile başlamıştı.

Atatürk, 9 Ağustos 1928 gecesi İstanbul'da Sarayburnu Parkı'nda düzenlenmiş bir şenlik sırasında, Harf Devrimini halka duyurmuştur; "Arkadaşlar, güzel dilimizi ifade etmek için yeni Türk harflerini kabul ediyoruz. Arkadaşlar, bizim güzel ahenkli, zengin lisanımız (dilimiz) yeni Türk harfleri ile kendini gösterecektir. Asırlardan beri kafalarımızı demir çerçeve içinde bulunduran, anlaşılmayan ve anlayamadığımız işaretlerden kendimizi kurtarmak mecburiyetindeyiz. Lisanımızı mu-

hakkak anlamak istiyoruz. Bu yeni harflerle behemehal pek çabuk bir zamanda mükemmel bir surette anlaşacağız ki, Milletimizin yazısıyla kafasıyla bütün medeniyet aleminin yanında olduğunu gösterecektir. Vatanadaşlar, yeni Türk harflerini çabuk öğreniniz. Bütün millete, kadına, erkeğe, köylüye, çobana, hamala, sandalcıya öğretiniz" demiştir. Harf Devrimi, büyük bir tarihi olaydır. Çünkü, sosyal, kültürel ve siyasi alanda geniş yankıları olmuştur.

1 Kasım 1928'de Latin alfabesine dayalı yeni Türk Alfabesinin kabulünden sonra, 24 Kasım 1928'de yayımlanan Millet Mektepleri Talimatnamesi gereğince, yurdun her köşesinde Millet Mektepleri açılmış, halka yeni harflerle okuma yazma öğretilmiştir. Atatürk bu çalışmalara "Millet Mektepleri Başöğretmeni" sıfatıyla katılmıştır.

<http://www.ataturk.net> adresinden alınmıştır.

ŞİİR

Ne ararsın tanrı ile aramda
Sen kimsin ki orucumu sorarsın?
Hakikaten gözün yoksa haramda
Baş açığa neden türban sorarsın?
◀ - ▶

Rakı, şarap içiyorsam sana ne
Yoksa sana bir zararı, içerim
İkimiz de gelsek kıldan köprüye
Ben dürüstsem şarhoşken de geçirim,
◀ - ▶

Esir iken mümkün müdür ibadet
Yatıp kalkıp **ATATÜRK**'e dua et.
Senin gibi düzülerin yüzünden
Dininden de soğuyacak bu millet.
◀ - ▶

İşgaldeki hali sakın unutma!
ATATÜRK'e dil uzatma sebepsiz
Sen anandan yine çıkardın amma
Baban kimdi bilemezdin şerefsiz.

Neyzen Tevfik

Lion'lardan

Sosyal Hukuk Devleti

Değerli Lions Ailem,
"Sosyal Hukuk Devleti" kavramı üzerinde konuşma yapmam istenince, önce konuya tanımı üzerinden girmek istedim.

Uygarıkların ve kültürlerin varlıklarını sürdürebilmeleri için gelişmiş düzene ve hukuk devletine ihtiyaçları vardır.Yani sosyal hukuk devletine...

Bu kavramın içinde yer alan **doğal hukuk ilkeleri** şöyle sıralayabiliriz:

1. **Düşünce ve vicdan özgürlüğü,**
2. **Yasalar önünde eşitlik,**
3. **Bağımsız mahkemeler,**
4. **Kişinin bedensel ve psikolojik bütünlüğüne dokunulamaması, yani işkence yasağı,**
5. **Yasama,yürütme ve yargı güçlerinin ayrı ayrı ellerde toplanması,**
6. **Hukukun güvenilir olması, yani hukukun dün olduğu gibi bugün ve gelecekte de var olacağını bilmek...**

olarak sayabiliriz.

Devletin gücünün sınırlandırılarak; devlet tasarruflarının kanunlara tabii tutulması, yetkileri sınırsız, kontrole tabii olmayan devlet adamlarının bulunmaması, Sosyal Devlet Kavramının olmazsındandır. Bu kavramın Atatürk'ün katılımcı demokrasi anlayışı ile Türkiye'ye girdiğini söyleyebiliriz.

Kurtuluş savaşını bile demokratik bir mecliste tartışarak, sert biçimde eleştirilerek, denetlenerek yürütmüştür. Zaman zaman sert önlemlere başvurmak

İNCİRLİ LIONS KULÜBÜ BÜLTENİ

Tarih : 30 Kasım 2001

LIBERTY, INTELLIGENCE, OUR NATION'S SAFETY / ÖZGÜRLÜK, ANLAYIŞ, ULUSUMUZUN GÜVENLİĞİDİR.

zorunda kalsa bile bunu asla doğal saymamıştır. Zaten totaliter bir devlet istemiş olsaydı; kendiliğinden asla muhalefet yaratma teşebbüsünde bulunmazdı. Herhangi bir sınıfın egemenliğini reddeden devlet ve ulus olanaklarının kullanılmasında halk yararını gözeten bir devletçilik kavramını istemekteydi. Sanayi sınıfı hiçbir mücadele vermeden seçme ve seçilme hakkını elde etti ve kuşaklar boyu acılar çekilmeden insancıl yaşam koşullarına ulaşılması hedeflendi. Sendikalaşma, grev, toplu sözleşme haklarında da olduğu gibi.

Anadolu Ajansını 1925 yılında devlet dairesi olarak değil de, dikkatinizi çekerim, anonim ortaklık olarak kurdu. Ana paranın tamamını devlet koyduğu halde payların yarısı çalışanlara aitti. Türk Dil ve Tarih Kurumlarını da özel bir devlet gibi yapılandırmakla yetinmeyip, parasal açıdan devletten ve geleceğin siyasi iktidarlarından bağımsız kılmak için, onları kendi mirasçıları olarak niteledi.

Bu ülke sosyal hukuk devleti olma savaşını verirken, daha ileriki yıllarda bir başbakan çıkarak Toprak reformuna "tapuyu deldirtmem" diyerek karşı çıkmıştır. 12 Eylül yönetimi de Türk Dil ve Tarih kurumlarını devletleştirerek, **Ulu Önder'in** mirasına el koymuştur.

Halkın ülke yönetimine katılmasının ilk ve vazgeçilmez koşulu olan seçimin demokratik olabilmesi için farklı şeyler arasında seçim yapabilmeyi sağlaması ile genel ve eşit oy hakkı da gereklidir. Eğer tek bir seçeneği seçmeme peşinen kabul ettiriyorsa, seçimsiz demokrasi isteği ortaya çıkar. Çoğunluğun bulunmaması

durumunda ise bir diğer tehlike "azınlık diktası" kendini göstermektedir.

Siyasal iktidarları denetleyecek, sınırlayacak özerk kurumlar yok oldukça, keyfi yönetim olasılığı artar. Bu da demokrasiyi yıkar. Sosyal Hukuk Devleti ile bağdaşmaz.

Sonuç olarak; 1950-80 döneminde hızlı yapısal değişiklik gösteren Türk toplumunda hala da sürmekte olan bir bölünme, çözülme yaşandı. Ekonomik potansiyelin yanlış yönlendirilmesi, sağlıksız kentleşme toplumsal farklılıkları daha da belirginleştirdi. Bu boşluk, ne yazık ki; en çok da demokratik rejimi yıkmak isteyenlere yaradı.

Ln. **Yeşim Ertem**

Fatih Kızıtaşı Lions Kulübü
Laiplik, Hukuk Devleti, Vatandaşlık Bilgileri
Komitesi Bşk. Yardımcısı

Kulübümüzden haberler:

15 Kasım 2001 Perşembe günü Saat 20.00'da 2001 yılı **Atatürkçü Düşünceye Hizmet Ödülünü**, olumlu katkılarından dolayı Mehmet ÖZDİLEK ve İbrahim BETİL'in şahsında Eğitim Gönüllüleri Vakfına verdik. Bu güne değin vermiş olduğumuz ödülleri bir sunu (powerpoint) gösterisi ile tanıttık. Açış konuşmasını Lion Ahmet ÖZYILMAZ yaptı. Konuşma metni aşağıdadır.

"Sayın başkan, katılımları ile toplantımıza onur veren

kıymetli konuklar, değerli lions ailem, sayın genel yönetmenim;

Bu akşam İncirli Lions Kulübünün anlamlı ve tarihi bir toplantısını hep birlikte paylaşacağız; Türkiye'de kurulan lions kulüplerine üye olacak kişilerde aranması gereken birinci nitelik, tüzük hükümleri gereği Atatürk ilke ve devrimlerine bağlılıktır.

1989 yılında kurulan İncirli Lions Kulübünün, kuruluş yılı ve onu takip eden yıllar, geçmişten beri sürdürülen Atatürk ilke ve devrimlerinden sapmaların devam ettiği ve sonuçlarını ciddi şekilde vermeye başladığı yıllardır. Yine bu yıllar, özellikle Türkiye Cumhuriyetinin, Atatürk ilke ve devrimlerinin temelini teşkil eden laiklik ilkesinin ciddi tehdit altına girdiği, anti laik sivil ve siyasi örgütlenmelerin çoğalıp yoğunlaştığı bir döneme girdiği yıllardır. Aynı dönemde, pek çok çağdaş aydınının ve sivil toplum örgütlerinin de, Atatürk ilke ve devrimlerine ve laiklik ilkesine karşı yapılan bu tehditlere karşı ciddi tavır aldıkları bilinmektedir.

Kulübümüz, Devletimiz ve Cumhuriyetin kurucusu ulusal kahramanımız büyük Atatürk'ün ulusumuza kazandırdığı, bağımsız milli devlet, millet egemenliği, laik anlayış gibi, bilimi, çağdaşlığı, kültürü, sanatı, ahlakı, fedakârlığı ve yurtseverliği öne çıkaran değerleri Atatürkçü düşünce ve bu

Tarih : 30 Kasım 2001

LIBERTY, INTELLIGENCE, OUR NATION'S SAFETY / ÖZGÜRLÜK, ANLAYIŞ, ULUSUMUZUN GÜVENLİĞİDİR.

değerlerden çıkarılan ilkeler, ilkeler doğrultusunda yapılan devrim ve çağdaşlaşma uygulamalarını da Atatürkçü Düşünceye Hizmet olarak nitelendirmiştir.

İşte anlatıldığı şekilde Atatürkçü düşünceye hizmet eden kişi ya da sivil toplum örgütlerine, hizmeti özendirmek, desteklemek amacıyla 1996 yılından beri kulübümüz her yıl **"Atatürkçü Düşünceye Hizmet Ödülü"**nü vermektedir.

1996 yılındaki ilk ödülümüz, çağdaş eğitime yaptığı katkılar ve öncülüğünden dolayı sayın profesör **Türkan SAYLAN**'ın şahsında **Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneğine**;

1997 yılındaki ödülümüz, Atatürk hakkındaki derinlemesine araştırmalarından ve çok sayıda eser ve konferanslarından dolayı tarihçi yazar sayın **Cemal KUTAY**'a;

1998 yılındaki ödülümüz, o zamanki başkanı sayın **Osman ŞENTÜRK**'ün şahsında ülkemizin büyük bölümünde Atatürk ilke ve devrimleri yönünden yaptıkları tanıtım hizmetleri ve düzenledikleri panellerden dolayı **Atatürk Vakfına**;

1999 yılındaki ödülümüz, anti laik hareketlere karşı ortaya koyduğu tavır ve 28 şubat olarak bilinen sürecin oluşmasında etkin katkılarından dolayı emekli orgeneral **Çevik BİR**'e;

2000 yılındaki ödülümüz, çağdaş cumhuriyete karşı, çağdışı anlayışın simgesi ve protestosu olarak ortaya konulan toplu türban eylemlerine karşı etkin uygulamaları ve ekonomik durumu bozuk üniversite öğrencilerinin anti laik kuruluşların pençesine düşmesini önlemek amacıyla yurt sorununu ve zorunlu ihtiyaçların karşılanması için yaptığı çalışmalar ve üstün katkılarından dolayı İstanbul Üniversitesi rektörü sayın profesör **Kemal ALEMDAROĞLU**'na verilmiştir.

Bu toplantımızda da 2001 yılı Atatürkçü Düşünceye Hizmet Ödülümüzü, bir sivil toplum örgütü olarak beş yıl içinde bir milyon çocuğumuza çağdaş eğitim verilmesini öngören projelerinden ve bu projenin hayata geçirilmesi için etkin fon yaratma girişimlerinden ötürü sayın **İbrahim BETİL**'in şahsında **Eğitim Gönüllüleri Vakfı** ile bu vakıf projesinin gerçekleştirilmesine katkı sağlamak amacıyla, muhteşem jübilesindeki gelirin tamamını bu vakfa bağışlamakla yaptığı fedakarlık ve yurtsever davranışından, ayrıca (Atatürk'ün ben sporcunun, zeki, çevik ve ahlaklısını severim) deyişine her yönü ile uyan centilmen ve örnek spor yaşamından dolayı sayın **Mehmet ÖZDİLEK**'e vermekten kulübümüz sonsuz onur ve mutluluk duyacaktır.

Hepinize en derin saygı ve sevgilerimi sunarım.

Lion Ahmet ÖZYILMAZ

Toplantıda Mehmet (Şifo) ÖZDİLEK ve İbrahim BETİL de birer konuşma yaptılar.

Mehmet ÖZDİLEK Ödülünü alırken

İbrahim BETİL ödülünü alırken

Mehmet ÖZDİLEK teşekkür konuşmasını yaparken

Tarih : 30 Kasım 2001

LIBERTY, INTELLIGENCE, OUR NATION'S SAFETY / ÖZGÜRLÜK, ANLAYIŞ, ULUSUMUZUN GÜVENLİĞİDİR.

Ibrahim BETİL teşekkür konuşmasını yaparken

Ödül töreninden sonra

Şifo Mehmet ile

Ln. Dilek ÖZSEZGİNLER

Ln. Ender AĞIR

